

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради
Інституту енергетичних машин і систем
ім. А. М. Підгорного НАН України
18 липня 2024 року, протокол № 7

ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом директора
№ 32 від 22.08.2024

Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Інституті енергетичних машин і систем ім. А. М. Підгорного НАН України

1. Загальні положення

Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Інституті енергетичних машин і систем ім. А. М. Підгорного НАН України (далі – Положення) визначає порядок підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому рівні) і докторів наук в Інституті енергетичних машин і систем ім. А. М. Підгорного НАН України (далі – ІЕМС НАН України).

1.1. Положення розроблено на основі таких нормативно-правових актів:

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187;
- Статут Інституту енергетичних машин і систем ім. А. М. Підгорного НАН України.

1.2. Основною формою підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ІЕМС НАН України є аспірантура. Нормативний строк навчання в аспірантурі становить чотири роки, протягом яких аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, за якою відбувається навчання, та публічно захистити дисертацію, яку підготував на основі самостійно проведених досліджень, у спеціалізованій вченій раді. Для осіб, які професійно провадять наукову або науково-технічну діяльність в ІЕМС НАН України допускається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою за умови виконання відповідної освітньо- наукової програми.

1.3. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється в докторантурі заочною (денною) формою навчання або шляхом самостійної підготовки наукових досягнень до захисту.

1.4. Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням) або за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту).

1.5. Підготовка іноземців та осіб без громадянства в аспірантурі та докторантурі здійснюється лише за акредитованими освітньо-науковими програмами на підставі договорів та/або міжнародних програм обміну чи мобільності або за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту).

1.6. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до «Правил прийому до аспірантури та докторантури ІЕМС НАН України» (далі –

Правила прийому). Правила прийому розробляються щорічно на основі нормативного документу Міністерства і освіти України, в якому визначаються умови і порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти. Правила прийому визначають процедуру, перелік і строки подання документів для вступу в аспірантуру та докторантуру, а також встановлюють зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору абітурієнтів за кожною спеціальністю.

1.7. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою відбувається протягом чотирьох років згідно наказу директора ІЕМС НАН України, який видається на основі заяви особи, яка виявила такий намір, за умови, що вона має диплом магістра (спеціаліста).

1.8. Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук шляхом самостійної підготовки наукових досягнень до захисту здійснюється за їх власним бажанням у терміни, які встановлює сам здобувач. Така особа має право на творчу відпустку відповідно до законодавства з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю.

1.9. Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом роботи (Додатки 1, 2), який визначає зміст, строки виконання та обсяг етапів і завдань наукової роботи здобувача.

1.10. Організаційну діяльність, що пов'язана з підготовкою здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ІЕМС НАН України, а також координаційну діяльність наукових відділів і колегіальних органів ІЕМС НАН України, які задіяні в підготовці здобувачів, здійснює окремий вніструктурний підрозділ ІЕМС НАН України – Сектор аспірантури і докторантури, діяльність якого курирують заступник директора з наукової роботи та учений секретар ІЕМС НАН України.

2. Порядок та умови вступу до аспірантури

2.1. Вступ до аспірантури ІЕМС НАН України здійснюється на конкурсній основі за результатами вступних випробувань. До вступних випробувань допускаються особи, які здобули вищу освіту на рівні магістра (спеціаліста) і вчасно подали всі необхідні документи, вичерпний перелік яких встановлено діючими Правилами прийому.

2.2. Конкурсний відбір здобувачів здійснюється предметними екзаменаційними комісіями окремо за кожною спеціальністю в межах ліцензованого обсягу. До складу приймальної та предметних екзаменаційних комісії для кожної спеціальності, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії і доктора наук, призначаються наказом директора ІЕМС НАН України особи з числа провідних науковців інституту, кваліфікація яких відповідає зазначеній спеціальності.

2.3. Кількість місць для зарахування в аспірантуру на навчання за рахунок видатків державного бюджету визначається державним замовленням на поточний рік. Кількість місць для зарахування в аспірантуру на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб визначає Вчена рада ІЕМС НАН України з урахуванням ліцензійного обсягу, можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та освітніх потреб аспірантів.

2.4. Вступні випробування складаються з

- вступного іспиту із спеціальності в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності;
- вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької на вибір особи, що поступає до аспірантури) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти;
- співбесіди з передбачуваним науковим керівником;
- інших вступних випробувань, якщо такі вказані в діючих Правилах прийому.

2.5. Вступник, який підтвердив свій рівень знання іноземної мови дійсним сертифікатом рівня B2 або вище звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу такий сертифікат прирівнюється до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом.

2.6. Приймальна комісія може відмовити особі у допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням їй у встановлений термін повного переліку документів, які визначено Правилами прийому.

2.7. Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

2.8. За результатами проведення вступних випробувань приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника про його зарахування до аспірантури ІЕМС НАН України за процедурою, що визначена Правилами прийому.

2.9. На підставі рішення приймальної комісії директор ІЕМС НАН України видає наказ про зарахування до аспірантури ІЕМС НАН України, який доводиться до відома кожного вступника.

2.10. Аспіранту протягом місяця після зарахування на навчання наказом директора ІЕМС НАН України призначається науковий керівник з числа наукових працівників ІЕМС НАН України, які мають науковий ступінь та відповідну наукову кваліфікацію, яка визначається його спеціальністю та/або напрямом наукових досліджень. Кандидатура наукового керівника вказується вступником до аспірантури в заяві про участь у конкурсі. Вступник має право змінити кандидатуру передбачуваного наукового керівника до його призначення шляхом подання окремої заяви. Не допускається призначення наукового керівника без його попередньої письмової згоди.

3. Порядок та умови вступу до докторантури

3.1. Вступ до докторантури ІЕМС НАН України здійснюється на конкурсній основі з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень вступників. До конкурсного відбору допускаються особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові публікації за темою дисертації у кількості не менше половини від визначеної Міністерством освіти і науки України отримання наукового ступеня доктора наук, і вчасно подали всі необхідні документи, вичерпний перелік яких встановлено діючими Правилами прийому.

3.2. Науково-технічна проблемна рада ІЕМС НАН України, в обов'язки якої покладено розгляд питань, що пов'язані з провадженням освітньої діяльності за відповідною спеціальністю (далі – НТПР), на своєму засіданні здійснює розгляд документів вступника, заслуховує його наукову доповідь і за результатами обговорення робить висновок щодо можливості зарахування вступника до докторантури ІЕМС НАН України з вказанням кандидатури наукового консультанта з числа наукових працівників ІЕМС НАН України, які мають науковий ступінь доктора наук і необхідну наукову кваліфікацію. Не допускається як кандидатуру наукового консультанта вказувати особу, яка не надала попередню письмову згоду.

3.3. У разі, якщо вступник до докторантури є особою з особливими освітніми потребами, засідання НТПР проводиться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

3.4. Наукова кваліфікація наукового консультанта визначається за такими критеріями: наявність у особи:

- документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі науки та/або наукової спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (науковою спеціальністю);
  - наукових публікацій з відповідної наукової спеціальності, серед яких не менше трьох публікацій за останні п'ять років, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. До однієї такої публікації, прирівнюється дві публікації за останні три роки у виданнях, що включені до категорії "Б" Переліку наукових фахових видань України, або одна одноосібна монографія (дві колективні монографії), виданих за останні п'ять років;
- участь особи у:

- підготовці наукових кадрів, що підтверджується виданим здобувачеві документом про присудження відповідного наукового ступеня;
- атестації наукових кадрів як опонента або члена спеціалізованої вченої ради, або члена експертної ради з питань атестації наукових кадрів.

3.5. Вчена рада ІЕМС НАН України на своєму засіданні розглядає висновки НТПР і приймає рішення про зарахування вступника до докторантури, призначає наукового консультанта, затверджує тему докторської дисертації.

3.6. На підставі рішення Вченої ради директор ІЕМС НАН України видає наказ про зарахування до докторантури ІЕМС НАН України, який доводиться до відома кожного вступника.

4. Права і обов'язки аспірантів і докторантів

4.1. Аспіранти і докторанти мають право:

- отримання методичного і змістовного наукового консультування від свого наукового керівника (консультанта);
- вільного доступу до всіх видів відкритої наукової інформації, що наявна в ІЕМС НАН України;
- забезпечення належно обладнаного робочого місця для проведення дослідницької діяльності;
- на безпечні та нешкідливі умови навчання та проведення наукових досліджень;
- брати участь у науковій діяльності наукового відділу, де працює науковий керівник (консультант);
- брати участь у роботі та виступати з доповідями на регулярних наукових семінарах ІЕМС НАН України;
- брати участь у діяльності Ради молодих вчених ІЕМС НАН України;
- на академічну мобільність та наукове стажування, що реалізуються відповідно до законодавства;
- отримувати державну стипендію встановленого розміру в разі зарахування на навчання за державним замовленням;
- отримувати від ІЕМС НАН України рекомендації для участі у конкурсах на отримання стипендій, грантів, премій, тощо;
- переривати навчання з поважних причин з можливістю його подальшого продовження.

4.2. Аспіранти і докторанти зобов'язані:

- виконувати індивідуальний план роботи (аспіранти – також індивідуальний навчальний план) та систематично звітувати про хід його виконання в порядку, встановленим цим Положенням.
- дотримуватися принципів академічної доброчесності, моральних та етичних норм поведінки, встановлених НАН України і ІЕМС НАН України
- своєчасно підготувати свої наукові досягнення у вигляді дисертації;
- дотримуватися статуту, правил внутрішнього розпорядку, інших нормативних документів ІЕМС НАН України.

5. Порядок навчання в аспірантурі

5.1. Навчання в аспірантурі відбувається за денною формою навчання відповідно освітньо-науковій програмі підготовки докторів філософії, яка складається з освітньої і наукової складових. Освітньо-наукова програма затверджується рішенням Вченої ради ІЕМС НАН України для кожної ліцензованої спеціальності за якою здійснюється підготовка докторів філософії в ІЕМС НАН України.

5.2. Особам, зарахованим до аспірантури на денну форму навчання за державним замовленням, стипендію призначають з дня їх зарахування.

5.3. В рамках наукової складової освітньо-наукової програми аспірант проводить власне наукове дослідження, результати якого повинні мати наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

5.4. Власне наукове дослідження здійснюється аспірантом під керівництвом призначеного наукового керівника (керівників) згідно затвердженого індивідуального плану роботи. Окрім безпосереднього наукового керівництва і консультування щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, науковий керівник здійснює поточний контроль виконання індивідуального плану роботи аспіранта. Наукове керівництво здійснюється в межах основного навантаження наукового керівника без встановлення додаткових норм часу наукової роботи.

5.5. Тематика власного наукового дослідження аспіранта визначається ним спільно з науковим керівником і формулюється у вигляді теми дисертації. Індивідуальний план роботи аспіранта складається здобувачем і узгоджується з його науковим керівником.

5.6. Тема дисертації і індивідуальний план роботи аспіранта обговорюються на засіданні наукового відділу, де працює його науковий керівник, після чого затверджуються на засіданні Вченої ради ІЕМС НАН України протягом двох місяців з дня зарахування здобувача. Перед кожним навчальним роком (для першого року навчання – протягом перших його двох місяців) окремі складові індивідуального плану конкретизуються у вигляді робочого плану поточного року підготовки (див. Додаток 1). Протягом подальшого навчання в аспірантурі тема дисертації у разі потреби може бути уточнена та затверджена Вченою радою ІЕМС НАН України у новій редакції після обговорення на засіданні наукового відділу.

5.7. Освітня складова освітньо-наукової програми передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності. Освітня складова освітньо-наукової програми визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС та їх послідовність. Загальний обсяг освітньої складової освітньо-наукових програм ІЕМС НАН України складає 40–50 кредитів ЄКТС, з яких не менше 25% – освітні компоненти вільного вибору аспіранта.

5.8. Для забезпечення освітніх компонент, що спрямовані на здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, залучаються провідні науковці ІЕМС НАН України на умовах погодинної оплати або в межах свого основного навантаження без встановлення додаткових норм часу наукової роботи. При цьому зміст освітньої компоненти будується з урахуванням сучасних тенденцій розвитку галузі та врахування останніх наукових досягнень наукової спільноти і зокрема колективу ІЕМС НАН України.

5.9. Для забезпечення окремих освітніх компонент (насамперед тих, що сприяють набуттю загальнонаукових, філософських, мовних компетентностей, універсальних навичок дослідника) допускається залучення до освітнього процесу представників інших закладів вищої освіти і наукових установ або відповідних юридичних осіб. Зокрема освітню компоненту, яка спрямована на здобуття мовних компетентностей забезпечує Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України, а освітню компоненту, яка спрямована на оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями забезпечує Центр гуманітарної освіти НАН України

5.10. На підставі освітньо-наукової програми складається навчальний план та індивідуальні навчальні плани кожного аспіранта.

5.11. Індивідуальний навчальний план (Додаток 3) визначає послідовність та форму засвоєння аспірантом освітніх компонент освітньо-наукової програми. Індивідуальний навчальний план складається аспірантом після вибору ним вибіркового компонент, погоджується гарантом освітньо-наукової програми та затверджується на засіданні НТПР.

5.12. Для забезпечення права аспіранта на свідомий вільний вибір вибіркового компонент кінцевий термін складання індивідуального навчального плану становить шість

місяців з дати початку навчання в аспірантурі. Протягом цього періоду аспірант має спроможність всебічно ознайомитися із навчальним контентом і проконсультуватися із науковим керівником і іншими співробітниками і аспірантами ІЕМС НАН України щодо доцільності засвоєння того чи іншого вибіркового освітнього компонента, зробити висновок щодо відповідності обраних освітніх компонентів напряму його дослідницької діяльності. Навчальний план має передбачати викладання в цей період тільки обов'язкових освітніх компонентів.

5.13. НТПР, має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом до навчання в аспірантурі або поза аспірантурою компетентностей з однієї чи декількох освітніх компонентів, обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою, шляхом перезарахування кредитів ЄКТС. Таке перезарахування кредитів проводиться за заявою аспіранта на ім'я голови НТПР, яку аспірант подає особисто завідувачу аспірантури разом з підтверджуючими документами. НТПР розглядає отримані компетентності на відповідність освітньо-науковій програмі у присутності її гаранта і аспіранта і робить висновок щодо перезарахування кредитів.

5.14. Аспірант, який підтвердив свої знання сертифікатом володіння іноземною мовою рівня С1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти має право на перезарахування кредитів, в обсязі освітньої компоненти з вивчення іноземної мови.

5.15. Вивчення аспірантами окремих освітніх компонентів може здійснюватися на базі інших закладів вищої освіти та/або наукових установ в рамках реалізації права на академічну мобільність.

5.16. Двічі на рік кожен аспірант звітує про хід виконання індивідуального плану роботи і індивідуального навчального плану на засіданні НТПР. За результатами звіту НТПР робить висновок про виконання індивідуального плану роботи та індивідуального навчального плану та доцільність подальшого навчання особи в аспірантурі.

5.17. У разі, якщо аспірант є особою з особливими освітніми потребами, викладання йому освітніх компонентів та проведення засідань НТПР, на яких заслуховують звіт аспіранта, відбуваються з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

5.18. Стан підготовки дисертації аспіранта до захисту визначається його науковим керівником, який у своєму письмовому висновку робить оцінку виконання аспірантом індивідуального навчального плану і індивідуального плану роботи. Попередній розгляд дисертації з наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації відбувається на засіданні НТПР за заявою аспіранта на ім'я голови НТПР.

5.19. У разі отримання позитивного висновку НТПР в порядку відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії, відбувається утворення разової спеціалізованої вченої ради ІЕМС НАН та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії.

5.20. Аспірант, який успішно виконав освітньо-наукову програму і захистив дисертацію до закінчення строку навчання в аспірантурі, вважається таким, що повністю виконав індивідуальний план роботи аспіранта і успішно завершив навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

6. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

6.1. Особи, які мають ступінь магістра (спеціаліста) професійно здійснюють наукову та/або науково-технічну діяльність за основним місцем роботи в ІЕМС НАН України, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою.

6.2. Така особа подає на ім'я директора ІЕМС НАН України заяву, в якій висловлює бажання здобути вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою. В заяві також вказується спеціальність підготовки та кандидатура наукового керівника.

6.3. Питання зарахування особи на навчання поза аспірантурою розглядається на засіданні НТПР, за результатами якого директор ІЕМС НАН України видає наказ про зарахування і призначення наукового керівника. Вступні випробування здобувач не складає.

6.4. Після зарахування на навчання поза аспірантурою здобувач має право на перезарахування освітніх компоненти, за які йому раніше були призначені кредити ЄКТС. Перезарахування здійснюється на підставі академічної довідки або додатку до документу про вищу освіту, виданих іншим закладом вищої освіти. Рішення про перезарахування приймається на засіданні НТПР.

6.5. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає виконання освітньо-наукової програми ІЕМС НАН України, проведення власного наукового дослідження відповідно до індивідуального навчального плану і індивідуального плану роботи здобувача та публічний захист дисертації в порядку, аналогічному підготовки аспірантів (див. розділ 5 цього положення).

7. Порядок навчання в докторантурі

7.1. Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого наводяться в дисертації з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях.

7.2. Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом роботи, в якому визначаються зміст завдань, строки їх виконання та обсяг наукових робіт. Індивідуальний план роботи докторанта погоджується докторантом з його науковим консультантом та затверджується вченою радою ІЕМС НАН України протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до закладу для підготовки в докторантурі.

7.3. Протягом подальшого навчання в докторантурі тема дисертації та/або індивідуальний план роботи докторанта можуть бути уточнені та затверджена Вченою радою ІЕМС НАН України у новій редакції після обговорення на засіданні наукового відділу, де працює науковий консультант.

7.4. Наукове консультування здійснюється в межах основного навантаження наукового консультанта без встановлення додаткових норм часу наукової роботи.

7.5. Кожен докторант систематично (двічі на рік) звітує про хід виконання індивідуального наукової роботи на засіданні відділу, в якому працює його науковий консультант.

7.6. Вчена рада ІЕМС НАН України має право за власною ініціативою або за поданням наукового відділу заслухати наукову доповідь докторанта за темою свого дисертаційного дослідження і зробити висновок про стан виконання ним індивідуального плану роботи. Невиконання індивідуального плану роботи без поважних причин або порушення академічної доброчесності, є підставою для ухвалення вченою радою закладу рішення про відрахування докторанта.

7.7. Попередній розгляд дисертації з наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації відбувається на засіданні НТПР за заявою докторанта на ім'я голови НТПР.

7.8. Атестація докторанта спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук закладу здійснюється відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

7.9. Докторант, який успішно підготував та захистив дисертацію до закінчення строку перебування в докторантурі, вважається таким, що повністю виконав індивідуальний план наукової роботи і успішно завершив навчання на відповідному рівні вищої освіти.

8. Зміна наукового керівника (консультанта)

8.1. Науковий керівник (консультант) може бути змінений рішенням Вченої ради ІЕМС НАН України у разі:

- припинення ним трудової діяльності в ІЕМС НАН України на науковій посаді;
- неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я;
- невиконання ним своїх обов'язків, встановлених цим Положенням і іншими нормативними документами ІЕМС, що стосуються підготовки докторів філософії і докторів наук;
- прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів;
- притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності;
- спільного бажання наукового керівника (консультанта) і здобувача;
- в інших випадках, передбачених законодавством.

8.2. Процес зміни наукового керівника (консультанта) ініціюється шляхом подання заяви на ім'я голови Вченої ради ІЕМС НАН України здобувачем або гарантом освітньо-наукової програми, за якою навчається аспірант, у всіх випадках, зазначених в пункті 7.1 крім спільного бажання наукового керівника (консультанта) і здобувача. В останньому випадку подається спільна заява здобувача і наукового керівника (консультанта).

8.3. В заяві вказуються причина бажаної зміни наукового керівника (консультанта) та кандидатура нового наукового керівника (консультанта), яка повинна задовольняти вимогам пп. 2.10, 3.4 цього Положення. У разі подання заяви гарантом освітньо-наукової програми, кандидатура наукового керівника має бути попередньо узгоджена з аспірантом.

8.4. Заява щодо зміни наукового керівника (консультанта) розглядається на засіданні Вченої ради в присутності здобувача та потенційного нового наукового керівника (консультанта). У разі бажання на засіданні Вченої ради може бути присутній попередній керівник науковий (консультант).

8.5. Для більш якісної підготовки доктора філософії рішенням Вченої ради здобувачу може бути призначений другий науковий керівник.

9. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів ступеня доктора філософії і доктора наук.

9.1. На наступний курс навчання в межах відповідної освітньо-наукової програми наказом директора ІЕМС НАН України переводяться аспіранти, які успішно пройшли атестацію на засіданні НТПР та (у разі навчання за кошти фізичних або юридичних осіб) не мають фінансової заборгованості.

9.2. Аспіранти та особи, що здобувають ступінь доктора філософії поза аспірантурою мають право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньо-наукової програми (за станом здоров'я, призов на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейні обставини, тощо). Таким особам надається академічна відпустка в установленому порядку. Навчання чи стажування в інших освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних) може бути підставою для перерви у навчанні, якщо інше не передбачено міжнародними актами чи договорами між вищими навчальними закладами.

9.3. Надання академічної відпустки оформлюється відповідним наказом директора ІЕМС НАН України із зазначенням підстави надання відпустки та її терміну. За весь період навчання здобувач вищої освіти може скористатися правом на отримання академічної відпустки, як правило, один раз.

9.4. Відпустки по вагітності та пологах, по догляду за дитиною надаються відповідно до Кодексу законів про працю України.

9.5. Аспірантам, докторантам та здобувачам ступеня доктора філософії поза аспірантурою, які реалізують своє право на академічну мобільність в іншому вищому навчальному закладі або науковій установі на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до Положення про

порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579.

9.6. Підставами для відрахування з ІЕМС НАН України аспірантів, докторантів та здобувачів ступеня доктора філософії поза аспірантурою є:

- завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою;
- власне бажання;
- переведення до іншого закладу вищої освіти або наукової установи;
- невиконання індивідуального навчального плану або індивідуального плану роботи, що підтверджено в порядку, визначеним цим Положенням;
- порушення умов договору (контракту), укладеного між ІЕМС НАН України та здобувачем, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує навчання;
- припинення трудових відносин з ІЕМС НАН України (для осіб, що здобувають ступінь доктора філософії поза аспірантурою);
- інші випадки, передбачені законом.

9.7. Відрахування аспірантів, докторантів та здобувачів ступеня доктора філософії поза аспірантурою проводиться наказом директора ІЕМС НАН України.

9.8. Аспірантам та здобувачам ступеня доктора філософії поза аспірантурою, які відраховані з ІЕМС НАН України до завершення виконання ними освітньо-наукової програми, видається академічна довідка, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС.

9.9. Особа, яку відраховано з ІЕМС НАН України до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою, має право на поновлення на навчання в межах ліцензованого обсягу.

9.10. Здобувачі можуть бути переведені з:

- одного закладу вищої освіти (наукової установи) до іншого;
- однієї спеціальності на іншу

9.11. Переведення аспірантів з іншого закладу вищої освіти до ІЕМС НАН України здійснюється за умови наявності вакантних місць ліцензованого обсягу.

9.12. Аспірант, який навчається в іншому закладі вищої освіти та бажає перевестися до ІЕМС НАН України, подає на ім'я директора ІЕМС НАН України заяву про переведення та письмову згоду керівництва закладу вищої освіти, де він навчається. Директор ІЕМС НАН України на підставі службової записки завідувача аспірантури видає наказ, згідно з яким здобувач вищої освіти допускається до навчання в ІЕМС НАН України, а до іншого закладу вищої освіти направляється запит щодо одержання особової справи здобувача вищої освіти. Після її отримання директор ІЕМС НАН України видає наказ про зарахування здобувача вищої освіти до ІЕМС НАН України.

9.13. Освітні компоненти, за які аспіранту раніше були призначені кредити ЄКТС, перезараховуються на підставі академічної довідки або додатку до документу про вищу освіту, виданих іншим закладом вищої освіти. Рішення про перезарахування приймається на засіданні НТПР.

9.14. Наявність академічної різниці при переведенні перевіряють гарант Освітньо-наукової програми та завідувач аспірантури, порівнюючи навчальні плани, за якими здобувач вищої освіти навчався раніше, і навчальний план, за яким він має навчатися. Рішення стосовно наявності або відсутності академічної різниці приймається на засіданні НТПР. Освітні компоненти, що складають академічну різницю, вносяться до індивідуального навчального плану аспіранта зі встановленням термінів ліквідації академічної різниці. Якщо академічну різницю не ліквідовано у встановлені терміни, аспірант відраховується з ІЕМС НАН України за невиконання навчального плану.

9.15. Особи, які навчалися за державним замовленням, можуть бути переведені та поновлені на місця державного замовлення за умови наявності таких вакантних місць. Переведення таких осіб на вакантні місця держзамовлення може здійснюватися на конкурсній основі і за умови згоди замовників. При відсутності вакантних держбюджетних

місць вищезгадані особи, за їх згодою, можуть бути переведені або поновлені на навчання за кошти фізичних або юридичних осіб.

9.16. Особи, які навчалися за кошти фізичних або юридичних осіб, можуть бути переведені та поновлені на контрактні місця лише за згодою фізичної (юридичної) особи, яка замовила навчання.

9.17. Аспіранти, які навчаються за кошти фізичних або юридичних осіб, можуть бути переведені на навчання за рахунок бюджету у разі наявності вакантного місця. Заява аспіранта про переведення на навчання за кошти державного бюджету розглядається Вченою радою ІЕМС НАН України. Наказ про переведення на навчання за кошти державного бюджету видається директором ІЕМС НАН України на підставі заяви здобувача вищої освіти, за умови позитивного рішення Вченої ради.

9.18. Аспірант, який навчається в ІЕМС НАН України та бажає перевестися до іншого закладу вищої освіти, подає на ім'я директора ІЕМС НАН України заяву про переведення і, одержавши його письмову згоду, звертається з цією заявою до керівника закладу вищої освіти, до якого він бажає перевестися. При позитивному розгляді заяви особова справа здобувача вищої освіти передається в інший заклад вищої освіти згідно запиту від його керівництва щодо її одержання, після чого видається наказ про відрахування аспіранта з ІЕМС НАН України у зв'язку з переведенням. В ІЕМС НАН України залишається копія академічної довідки, індивідуальний навчальний план та список пересланих документів.

Учений секретар
д-р техн. наук

Сергій УГРИМОВ

Національна академія наук України

Інститут енергетичних машин і систем ім.А.М.Підгорного

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ АСПРАНТА / ЗДОБУВАЧА
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПРАНТУРОЮ**

---

1. Прізвище, ім'я, по батькові

2. Спеціальність, за якою здійснюється підготовка

3. Дата зарахування в аспірантуру

4. Науковий керівник

прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання

5. Тема дисертації

заповнюється після затвердження теми на Вченій раді інституту

Затверджено вченою радою ІЕМС НАН України
протокол №   від   20   р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО ВИБОРУ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЇ

Аспірант _____

Науковий керівник _____

Загальний план освітньо-наукової підготовки аспіранта

Складові підготовки	Зміст підготовки	Обсяг підготовки (кредитів ECTS)	Форма звітності	Термін виконання
ОСВІТНЯ	1. Освітні компоненти з циклу загальної підготовки			
	1.1			
	1.2.			
	1.3.			
	1.4. і			
	1.5.			
	2. Освітні компоненти з циклу фахової підготовки			
	2.1.Нормативні дисципліни			
	2.2.Вибіркові дисципліни			
	ЗАГАЛОМ			
	НАУКОВА	1.Теоретична робота		
2.Експериментальна робота (у разі наявності)				
3.Публікація статей				
4.Апробація роботи на конференціях				
5.Оформлення і представлення дисертаційної роботи				

Аспірант _____

Науковий керівник _____

РОБОЧИЙ ПЛАН 1-го РОКУ ПІДГОТОВКИ

Зміст підготовки	Форма звітності	Термін виконання	Відмітка про виконання
1. Навчальна робота			
2. Наукова робота			
1. Теоретична робота			
2. Експериментальна робота (у разі наявності)			
3. Публікація статей			
4. Апробація роботи на конференціях			

Висновок наукового керівника _____

_____

Рішення НТПР _____

_____

РОБОЧИЙ ПЛАН 2-го РОКУ ПІДГОТОВКИ

Зміст підготовки	Форма звітності	Термін виконання	Відмітка про виконання
1. Навчальна робота			
2. Наукова робота			
1. Теоретична робота			
2. Експериментальна робота (у разі наявності)			
3. Публікація статей			
4. Апробація роботи на конференціях			

Висновок наукового керівника _____

_____

Рішення НТПР _____

_____

РОБОЧИЙ ПЛАН 3-го РОКУ ПІДГОТОВКИ

Зміст підготовки	Форма звітності	Термін виконання	Відмітка про виконання
1. Навчальна робота			
2. Наукова робота			
1. Теоретична робота			
2. Експериментальна робота (у разі наявності)			
3. Публікація статей			
4. Апробація роботи на конференціях			

Висновок наукового керівника _____
_____

Рішення НТПР _____
_____

РОБОЧИЙ ПЛАН 4-го РОКУ ПІДГОТОВКИ

Зміст підготовки	Форма звітності	Термін виконання	Відмітка про виконання
1. Навчальна робота			
2. Наукова робота			
1. Теоретична робота			
2. Експериментальна робота (у разі наявності)			
3. Публікація статей			
4. Апробація роботи на конференціях			

Висновок наукового керівника _____
_____

Рішення НТПР _____
_____

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ

Аспірант _____
за період навчання в аспірантурі з _____ по _____
повністю/неповністю виконав індивідуальний план роботи.

Дисертаційна робота за темою _____

- захищена в разовій спеціалізованій вченій раді _____

- прийнята до захисту спеціалізованою вченою радою _____

- рекомендована до захисту НТПР _____

- виконана не повністю _____

Прослухав повний цикл загальної та фахової підготовки. Склав відповідні іспити та заліки. Одержав _____ кредитів ECTS.

Опублікував _____ статей, з них ___ у фахових виданнях.

Взяв участь у _____ наукових конференціях.

Висновок наукового керівника _____

Науковий керівник _____

Зав. аспірантури _____

Національна академія наук України

Інститут енергетичних машин і систем ім. А. М. Підгорного

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ ДОКТОРАНТА

---

1. Прізвище, ім'я, по батькові

2. Спеціальність, за якою здійснюється підготовка

3. Дата зарахування в докторантуру

4. Науковий консультант

прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання

5. Тема дисертації

заповнюється після затвердження теми на Вченій раді інституту

Затверджено вченою радою ІЕМС НАН України
протокол №   від   20   р.

РОБОЧИЙ ПЛАН 1-го РОКУ ПІДГОТОВКИ

Зміст підготовки	Форма звітності	Термін виконання	Відмітка про виконання

Докторант _____

Науковий консультант _____

РОБОЧИЙ ПЛАН 2-го РОКУ ПІДГОТОВКИ

Зміст підготовки	Форма звітності	Термін виконання	Відмітка про виконання

Докторант _____

Науковий консультант _____

Національна академія наук України

Інститут енергетичних машин і систем ім. А. М. Підгорного

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН АСПІРАНТА

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Спеціальність _____

Освітньо-наукова програма _____

весняний семестр 20__/20__ навчального року

№ з/п	Назва освітньої компоненти	Кількість кредитів	Кількість годин					Індивідуальні завдання	Підсумковий контроль		Позначка про виконання	
			Всього	Аудиторні заняття					Самостійна робота	Кількість балів		Оцінка за чотирирівневою шкалою
				Лекції	Лабораторії	Практичні	Індивідуальні заняття					
НОРМАТИВНІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ												
ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ЗА ВИБОРОМ												

Аспірант _____

Гарант освітньо-наукової програми _____

осінній семестр 20 /20 навчального року

№ з/п	Назва освітньої компоненти	Кількість кредитів	Кількість годин					Індивідуальні завдання	Підсумковий семестровий контроль		Позначка про виконання	
			Всього	Аудиторні заняття					Самостійна робота	Кількість балів		Оцінка за чотирирівневою шкалою
				Лекції	Лабораторні	Практичні	Індивідуальні заняття					
НОРМАТИВНІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ												
ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ЗА ВИБОРОМ												

Аспірант _____

Гарант освітньо-наукової програми _____

весняний семестр 20 /20 навчального року

№ з/п	Назва освітньої компоненти	Кількість кредитів	Кількість годин					Індивідуальні завдання	Підсумковий семестровий контроль		Позначка про виконання	
			Всього	Аудиторні заняття					Самостійна робота	Кількість балів		Оцінка за чотирирівневою шкалою
				Лекції	Лабораторні	Практичні	Індивідуальні заняття					
НОРМАТИВНІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ												
ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ЗА ВИБОРОМ												

Аспірант _____

Гарант освітньо-наукової програми _____